

mikä potilailta kulloinkin peritään kaupungin paikallissairaaloissa.

5) Potilaat kohdassa 1 mainituille sairaansijoille ottaa Sairaskoti Radiumin ylilääkäri. Ylilääkärillä on myös oikeus poistaa Sairaskoti Radiumista potilas, joka varoituksista huolimatta rikkoo Sairaskoti Radiumin järjestyssääntöjä.

6) Yhdistys sitoutuu siihen, että Sairaskoti Radiumissa pidetään sellaista potilaskohtaista kirjanpitoa, että tässä sopimuksessa tarkoitetut kustannukset voidaan eritellä riittävän selvästi.

7) Yhdistys on velvollinen toimittamaan sairaalavirastolle vuosittain toukokuun loppuun mennessä edellisen vuoden toimintakertomuksensa.

8) Tämä sopimus on voimassa 1.1.1970 lukien toistaiseksi kolmen (3) kuukauden molemminpuolisin irtisanomisajoin.

9) Tätä sopimusta on tehty kaksi yhtäpitävää kappaletta, yksi kummallekin sopijapuolelle.

Lisäksi valtuusto päätti hyväksyä seuraavan toivomusponnen:

»Hyväksyessään sopimuksen kaupunginvaltuusto edellyttää, että Syöpäsäätiölle kiiireimmiten varataan sen tarvitsema tontti Radiumkodin uudisrakennusta varten, jotta helsinkiläisten pitkäaikaisten syöpäpotilaiden hoitomahdollisuudet saadaan riittäviksi.» (3.12. 868 §).

4. Sosiaaliset tehtävät

Huoltotoimi

Huoltovirasto. Valtuusto päätti perustaa huoltovirastoon 1.1.1970 lukien seuraavat virat: neljä 18. pl:n huoltotarkastajan, kolme 9. pl:n kodinhoitajan virkaa, yhden 8. pl:n toimistoapulaisen viran ja viisi 7. pl:n toimistoapulaisen virkaa (25.6. 502 §).

Kodinhoitotoiminnan ohjesäännön uusiminen. Valtuusto hyväksyi kaupungin harjoittamaa kodinhoitoaputoimintaa varten uuden ohjesäännön. Lisäksi kaupunginvaltuusto hyväksyi seuraavan toivomusponnen: »Hyväksyessään käsiteltävänä olevan ohjesäännön valtuusto kehottaa kaupunginhallitusta toimimaan siten, että lain tarkoittama kodinhoitoapu muodostuisi yleiseksi sosiaalipalvelumuodoksi.» Sosiaalihalitus vahvisti päätöksen 25.7. (25.6. 506 §, 3.9. 571 §, kunn.as. kok. n:o 118).

Vanhustenhuoltolaitosten eräiden asiakirjojen hävittäminen, ks. sairaalat.

Sosiaalilennusvoin myynti. Valtuusto hyväksyi kaupunginhallituksen 4.8. tekemän päätöksen sosiaalilennusvoin jakamisen kai-

kenpuolisen hoitamisen antamisesta huolto lautakunnan tehtäväksi (3.9. 577 §).

Korvauksen suorittamisesta vanhuksille sairaala- ja lääkemenoiista eräissä tapauksissa tekivät vtt Ruuhonen ja Hakulinen valtuuston kokouksessa 20.10.1965 aloitteen, jossa mm. sanottiin: »esitämme valtuuston päätettäväksi, että kaupungin varoista maksetaan kansaneläkettä ja sen tukieläkettä nauttiville vanhuksille se erotus sairaala- ja lääkemenoiista, jota he eivät saa sairausvakuutuksen perusteella.» Sairaalalautakunta totesi, ettei sairausvakuutuslain nojalla korvata sairaalahoidosta aiheutuneita kustannuksia. Rahanarvon huomattavan alenemisen vuoksi on yleisten sairaaloiden hoitopäivämaksuja, jotka v:sta 1958 lähtien ovat pysyneet käytännöllisesti katsoen samoina, pidettävä varsin alhaisina. Varattomat potilaat saavat ilmaisen sairaalahoidon huoltoviraston antaman maksusitoumuksen perusteella. Pitkäaikaisista, vaikeata sairautta varten tarvittavat lääkkeet saadaan sairausvakuutuslain nojalla kokonaisuudessaan yhteiskunnan kustannuksella. Lääkemenojen osalta ei lautakunta

1. Kaupunginvaltuusto

puoltanut aloitteen hyväksymistä. Lääkäripalkkioista aiheutuneista kustannuksista saadaan v:n 1967 alusta lukien korvausta 60 %. Sairaalaviraston suorittamien tutkimusten mukaan kansaneläkkeen tukiosaa saavien helsinkiläisten sairaalapotilaiden osalta maksetut hoitomaksut kohoavat yhteensä n. 2 mmk:aan vuodessa, mistä ilmeisesti suurin osa jo nyt suoritetaan huoltoapuna. Lisäksi kaupunki oli jo aikaisemmin vapauttanut kansaneläkkeen tukiosaa ja vanhuudentukea nauttivat henkilöt poliklinikkamaksujen suorittamisesta kaupungin sairaaloiden ja Koskelan sairaskodin poliklinikoissa. Lautakunta puolsi kansaneläkkeen tukiosaa saavien helsinkiläisten vapauttamista myös hoitomaksujen suorittamisesta. Huoltolautakunnan ilmoituksen mukaan annetaan huoltoapulain mukaisesti tarvittaessa lääkkeitä ja lääkärinhoito samoin kuin sairaala- ja muu laitoshoidon huoltoapuna, jos asianomainen ei itse kykene maksuja suorittamaan. Lautakunnan käsityksen mukaan ei aloitteessa esitetyllä järjestelyllä helpotettaisi huoltoavun tarpeessa olevien kansaneläkkeensaajien asemaa, koska nämä tarvittaessa saavat sekä sairaalahoidon että lääkkeitä huoltoapuna, josta tällaisissa tapauksissa ei yleensä velota korvausta. Ehdotettu järjestelmä toisi lisäksi ilmaisen sairaala- ja lääkehoidon piiriin joukon sellaisiakin henkilöitä, jotka eivät ole tämänkaltaisen sosiaalisen tuen tarpeessa. Kaupunginhallitus yhtyi huoltolautakunnan lausuntoon ja totesi samalla, ettei sairaalalautakunnan tarkoittamia vähintään 2 mmk:aan nousevia lisämenoja ollut mahdollista ottaa kaupungin vastattavaksi v:n 1969 talousarvion puitteissa. Vuoden 1968 talousarviossa oli sosiaaliset menot arvioitu 129 855 012 mk:ksi ja v:n 1969 talousarviossa investointimenoja huomioon ottamatta 165 411 018 mk:ksi eli yli 35 mmk suuremmiksi kuin v. 1968. Lisäys aiheutui kansaneläkkeen kunnanosuuden korottamisesta 25 %:sta 30 %:iin ja kansaneläkkeiden indeksikorotuksista. Koska kansaneläke täysine

tukiosineen ja tukilisineen useasti riittää sairaalamaksujen suorittamiseen sekä koska yleinen sosiaalivakuutusurva maassamme jatkuvasti tehostuu, ei aloitteen kaupunginhallituksen mielestä tulisi antaa aihetta toimenpiteisiin. Kaupunginvaltuusto katsoi lausunnot riittäväksi selvitykseksi (26.2. 179 §).

Vanhusten väliaikaista asumistukea koskevien määräysten tarkistamisesta 12.3. tehdyssä aloitteessa viittasivat vt Meltti ym. kaupungissa vallitsevaan erittäin vaikeaan asunotilanteeseen sekä halpojen ja kunnollisten asuntojen puutteeseen. Vaikka huoltoapulaki turvaa puutteessa olevien vanhusten elämisenedellytykset, ei ole tarkoituksenmukaista, että henkilöt, jotka pystyvät vielä hoitamaan itsensä pakotetaan turvautumaan yhteiskunnalle kalliiseen ja epäitsenäiseen laitoselämään. Huolimatta siitä, että useat oman osakkeen omistajat, kansaneläkettä ja mahdollisesti pientä sivuansiota saavat vanhukset kamppailevat taloudellisissa vaikeuksissa ja suoranaisessa puutteessa, ei heillä nykyisten säännösten perusteella ole mahdollisuutta saada asumistukea. Tämän vuoksi olisi kaupunginhallitusta kehotettava ryhtymään kiireellisiin toimenpiteisiin väliaikaista asumistukea koskevien sääntöjen tarkistamiseksi ja väljentämiseksi niin, että vuokratukea saavien piiriä voitaisiin laajentaa koskemaan uusia pienituloisia vuokramaksuvaikeuksissa eläviä vanhusryhmiä. Huoltolautakunta esitti, ettei aloite antaisi aihetta enempiin toimenpiteisiin, vaan että jättäisiin odottamaan niitä toimenpiteitä, joihin valtion taholla ryhdytään vuokra-asuntokomitean ja eläkejärjestelmäkomitean ehdotusten perusteella. Kaupunginhallituksen ilmoituksen mukaan oli pääjoht. Lindblomin puheenjohtodolla toimiva vuokra-asuntokomitea valtioneuvostolle 3.4.1969 jättämässään III mietinnössä ehdottanut lakisääteisen asumistukijärjestelmän aikaansaamista vanhuksille ja työkyvyttömille. Vanhusten osalta olisi asumistuen saannin perusedellytyksenä vanhuuseläkkeen tai vanhuudentuen saami-

nen. Kansaneläkkeen tukilisäjärjestelmää täydentävää valtakunnallista asumistukea eläkkeensaajille oli ministeri Linnamon puheenjohtajana toimiva eläkejärjestelmäkomitea esittänyt valtioneuvostolle 16.4. jättämässään II osamietinnössä. Tähän mietintöön nojautuen hallitus oli 9.5.1969 antanut eduskunnalle esityksen asumistuen liittämistä kansaneläke- ja perhe-eläkejärjestelmään. Täysimääräinen asumistuki oli esitetty 80 %:ksi siitä asumiskustannusten määrästä, joka ylittää omavastuurajan (kuntaryhmästä riippuen 35—55 mk/kk). Asumistuesta aiheutuvat kustannukset jaettaisiin siten, että kansaneläkelaitos suorittaisi puolet ja kunnat niin ikään puolet. Laki oli esitetty tulemaan voimaan 1.1.1970. Kun valtakunnallisen asumistukijärjestelmän aikaansaaminen oli parhaillaan eduskunnan käsiteltävänä, ei kaupungin vapaaehtoisesti aloittaman vanhusten väliaikaisen asumistukijärjestelmän laajentamista ollut pidettävä asianmukaisena eikä tarkoitustaan vastaavana, varsinkin kun valtuuston v. 1963 asiasta tekemä päätös edellytti järjestelmän olevan voimassa vain siksi, kunnes valtionavustukseen perustuva asumistukijärjestelmä maassamme saadaan aikaan. Kaupunginvaltuusto päätti, että vanhusten vuokranmaksutuen suorittamista jatketaan, kunnes valtion tukijärjestelmä voidaan käytännössä toteuttaa sekä ettei kaupungin tukijärjestelmän piiriin nyt kuuluvien tukiosuus pienene (12.3. 231 §, 4.6. 432 §).

Lämmittelyhallien ja yömajojen rakentamista kodittomille miehille ym. koskevat aloitteet. Vt Vainikainen ym. olivat 15.11.1967 tehneet aloitteen, missä ehdotettiin lämmittelyhallien rakentamista kodittomille miehille. Samoin olivat vtt Ruohonen ja Järvinen 10.3.1965 tekemässään aloitteessa kiinnittäneet huomiota kodittomien yhä vaikeutuvaan asemaan. Kaupunginhallitusta olisi kehotettava asettamaan toimikunta, jonka tehtävänä olisi suorittaa tutkimus kodittomien asemasta sekä esittää selvitys siitä,

mitä olisi tehtävä nykyisen olotilan korjaamiseksi. Vt Veikko Vennamo ym. olivat 15.1.1969 tekemässään aloitteessa esittäneet, että kaupunki viivytyksettä järjestäisi yömajoja ja muita lämpimiä tiloja työttömille ym. Aloitteiden johdosta antamassaan lausunnossa kaupunginhallitus mainitsi, että vt Vainikaisen ym. aloitteen jättämisaikaan oli kiinteistölautakunta jo ryhtynyt toimenpiteisiin mm. tonttialueen luovuttamiseksi parakkien pystyttämistä varten. Asunnottomien korvikealkoholin väärinkäyttäjien kuolleisuudesta lääket. lis. Kari Karkolan Turussa suorittaman tutkimuksen mukaan kylmä vuodenaika ei ollut asunnottomille muita vuodenaikoja vaarallisempi, sillä korvikealkoholin väärinkäyttäjien kuolleisuuden huipun oli todettu ajoittuvan loppukesään. Myös Helsingissä tutkimuksissa oli päädytty tulokseen, että vain muutama alkoholin väärinkäyttäjä oli kuollut varsinaisen palettumisen välittömänä seurauksena. Huoltolautakunta oli v. 1962 asettanut ns. majoitusjaoston. Sen v. 1963 valmistuneen ensimmäisen osamietinnön ehdotusten pohjalta oli mm. tehostettu majoitustoimintaa harjoittavien yhteisöjen yhteistoimintaa. Tässä tarkoituksessa oli talvikausina 1965—1969 Kallion vierastalossa 6:n huoltotoimiston huonetiloissa toiminut majoitustoiminnan harjoittajien yhteistyöelin. Tämä helpotti yömajapaikkoihin hakeutumista siten, että oli tarpeen kääntyä vain yhden välityselimen puoleen. Huoltopolisiin, eräiden järjestöjen, sosiaalilääkäriin ym. toimesta oli lisäksi suoritettu korvikeaineiden väärinkäyttäjää koskevia tutkimuksia sekä lisäksi kylmänä vuodenaikana suoritettu näiden tavanomaisilla oleskelupaikoilla etsintöjä asianomaisten toimittamiseksi lämmittelysuojaan. Kertomusvuoden tammikuussa laaditun tilaston mukaan oli vakinaisissa miesten asuntoloissa ja yömajoissa 2 581 vuodesijaa, tilapäisissä tai lähivuosina purettaviksi joutuviissa majoituspaikoissa 604 vuodesijaa sekä tuberkuloottisten asuntolassa 48 ja Kriminaalihuol-

1. Kaupunginvaltuusto

to-yhdistyksen asuntolassa 12 vuodesijaa. Alkoholistien huoltoa varten oli käytössä Lauttasaarenkatu 1:ssä sijaitseva ensisuoja, jonne voitiin ottaa 260 miestä sekä ns. jatko-suojina Malminkatu 5:ssä, Pasilankatu 36—40:ssä ja Alppikatu 1:ssä toimivissa kodeissa 230 sekä varsinaisissa alkoholistien hoitokodeissa yht. 70 hoitopaikkaa. Yhteensä oli miehiä varten 3 805 vuodesijaa ja naisia varten 426 vuodesijaa. Tämä oli huomattavasti enemmän kuin vastaavia paikkoja oli esim. Tukholmassa, Oslossa ja Kööpenhaminassa. Tilanne Helsingissä olikin varsin hyvä, mitä todisti mm. se, että 18.1.1969 oli yö-majoissa 24 vapaata vuodesijaa ja että sen jälkeen oli saatu käyttöön Pengerkatu 35:een sijoitetut 260 vuodesijaa. Kaupunginhallitus oli mahdollisuuksien mukaan myötävaikuttanut uusien ajanmukaisten pysyvien asuntoloiden, ensisuojiin ja hoitokotien aikaansaamiseen. Uusien asuntoloiden aikaansaamiseksi kaupunki oli huolehtinut mm. tonttien varaamisesta seuraaville yhteisöille: Suomen Pelastusarmeijan Säätiölle Ala-Malmilta, Helsingin uudet asuntolat Oy:lle Viikistä sekä Suoja-Pirtti -yhdistykselle Tapanilasta. Lisäksi oli huoltolautakunnan käyttöön varattu kaksi tonttialuetta Talosaaren alueelta hoitokotien rakentamista varten. Kodit oli tarkoitus rakentaa v. 1972 ja 1974. Vt Venamon aloitteesta oli muun ohella käsitelty myös kaupungin tonttipolitiikkaa. Siltä osin todettiin kaupungin asuntotuotannon pääseen sotien jälkeen käyntiin vasta v. 1949. Kaupungilla oli aluksi tarjottavana ko. tarkoitukseen ennen sotia kuntoonpantuja tonttialueita, joita voitiin vuokrata halvalla asuntotuotannon elvyttämiseksi. Myöhemmin tontit oli pyritty luovuttamaan sellaiseen hintaan, joka peittää niiden kuntoonpanoon sijoitetut kustannukset, koska ei ollut asianmukaista suorittaa kaikkia näitä kustannuksia verovaroilla. Tonttien tavallisin luovutusmuoto oli viime aikoina ollut vuokraaminen, jolloin vuokra oli pyritty määräämään omakustannushintaa vastaa-

vaksi. Ilmaiseksi tai muodollista korvausta vastaan oli tontteja luovutettu ainoastaan yleisiin tarkoituksiin, kuten koulutonteiksi, opiskelija- tai vanhusten asuntolatonteiksi taikka vanhainkotitarkoituksiin. Kaupunginvaltuusto teki v. 1966 päätöksen, jonka mukaan kaupungin omistamat vielä vapaina olevat tontit ensisijassa käytetään a) kaupungin omaan rakennustoimintaan, b) välttämättömiksi vaihtotonteiksi sekä c) luovuttamalla niitä pääasiallisesti vuokraamalla sellaisille yrityksille, jotka rakentavat omistusasuntoja valtion lainan turvin ja jotka luovuttavat asunnot kaupungin vuokra-asunnoissa asuville asunnontarvitsijoille. Tehokkaan tonttipolitiikan harjoittamisen edellytyksenä on, että kaupungilla on tarjottavana tontteja kysyntää vastaavasti. Tähän ei kuitenkaan aikaisempina vuosina ole ollut mahdollisuuksia lähinnä siksi, että alueita ei ole saatu riittävän nopeasti kaavoitetuksi eikä kunnallisteknillisesti kunnostetuiksi. Perussyyinä on kuitenkin kaupungin omistuksessa olevan, asuntojen rakentamiseen soveltuvan maan loppuminen. Kaupunginhallitus ehdotti, että kaupunginvaltuusto katsoisi annetut selostukset riittäväksi selvitykseksi aloitteiden johdosta. Kaupunginvaltuuston käsittelyn aikana tehtiin jäljempänä mainittu kaupunginhallituksen ehdotuksesta poikkeavat ehdotukset:

a) Vt Kilpi ehdotti vt Leivo-Larssonin kannattamana hyväksyttäväksi seuraavan pönten:

»Vähemmissäkään määrin ei ole lyötävä laimin asunnottomien ihmisten tilapäisikään tarkoitettuja yöpymissuojia. Kuitenkin tämänlaatuiset suojatilat ovat eräänlaista köyhäinapua. Lisäksi on pidettävä tilapäisluontoisia ja vain yöksi kerrallaan tarjottuja nukkumatiloja sekä terveydellisistä että sosiaalisista syistä alkeellisina. Parhaimman tuloksen saamiseksi olisi mahdollisimman nopeasti toteutettava kaupunginvaltuuston viime joulukuussa lähes yksimielisesti hyväksymä ponsi alkoholistien toisen katkaisuhoido-

paikan perustamisesta Hesperian sairaalan yhteyteen. — Kysymys on lähinnä vakavan sairauden hoitamisesta, joten kaupunginvaltuusto kehottaa kaupunginhallitusta viivyttämättä ryhtymään kiireellisiin asiaa koskevan, joulukuussa hyväksytyyn pöytäkirjan mukaisiin toimenpiteisiin.»

b) Vt Taipale ehdotti vt Närhin kannattamana hyväksyttäväksi näin kuuluvan pöytäkirjan:

»Kaupunginvaltuusto kehottaa kaupunginhallitusta asettamaan komitean, jonka tehtävänä on joukkomajoitusta tarvitsevien henkilöiden, kuten kodittomien helsinkiläisten, maalta muuttavien nuorten, yksinäisten jne. majoitustarpeen selvittäminen ja pitkän tähtäyksen ohjelman laatiminen näiden ryhmien sosiaalisen aseman ja asumistason pysyvemmäksi parantamiseksi.»

c) Vt V. Vennamo ehdotti vt Willbergin kannattamana hyväksyttäväksi seuraavan pöytäkirjan:

»Kaupunginvaltuusto edellyttää, että kaupungin on tehostettava toimenpiteitään yömajojen ja muiden lämpimien tilojen järjestämiseksi kohtuullisella hinnalla ja riittävästi Helsingissä oleville työttömille, tilapäisesti asuntonsa menettäneille ja muille ilman asuntoa oleville, jolloin naisten majoitustarve on erityisesti huomioitava.»

d) Vt V. Vennamo ehdotti lisäksi vt Willbergin kannattamana hyväksyttäväksi näin kuuluvan pöytäkirjan:

»Kaupunginvaltuusto edellyttää, että kaupungin on tehostettava asemakaavoitusta ja kaupunginhallituksen on ryhdyttävä tässä suhteessa asian vaatimiin toimenpiteisiin sekä että samalla kun tehostetaan kaupungin maanhankintaa ja yhteistyötä naapurikuntien kanssa, on viivytyksettä käytettävä kaupungin maita asuntotuotannon hyväksi myöskään omakotitalojen rakentamista unohdettava.»

Kaupunginvaltuusto päätti, suorittaen tehtävien ehdotusten johdosta neljä eri äänestystä, seuraavaa:

1) äänestettäessä vt Kilven tekemästä, em. ehdotuksesta a) asettamalla se kaupunginhallituksen ehdotuksen vastaehdotukseksi hyväksyä vt Kilven ehdotuksen,

2) äänestettäessä vt Taipaleen tekemästä em. ehdotuksesta b) asettamalla se kaupunginhallituksen ehdotuksen vastaehdotukseksi hyväksyä vt Taipaleen ehdotuksen,

3) äänestettäessä vt V. Vennamon tekemästä, em. ehdotuksesta c) asettamalla se kaupunginhallituksen ehdotuksen vastaehdotukseksi hyväksyä kaupunginhallituksen ehdotuksen,

4) äänestettäessä vt V. Vennamon tekemästä, em. ehdotuksesta d) asettamalla se kaupunginhallituksen ehdotuksen vastaehdotukseksi hylätä vt V. Vennamon ehdotuksen (12.2. 132 §).

Koskelan sairaskotiin päätettiin 1.1.1970 lukien perustaa sairaanhoitajien, toimistoapulaisten ja keittiöapulaisten ym. virkoja yht. 31 virkaa (26.5. 502 §, kunn.as.kok. n:o 213 A).

Valtuusto päätti, että sen 6.9.1961 ja 8.3. 1967 tekemissä päätöksissä tarkoitettujen Koskelan sairaskodin ylilääkärien, apulaisyllilääkärien, osastolääkärien ja erikoislääkärien lisäksi annetaan, sikäli kuin käytännössä on mahdollista, sairaskodin valtion A 29 palkkausluokkaan kuuluvalla erikoislääkärillä (kuntouttamislääkäri) oikeus hoitaa erikoismaksuluokan mukaisesti enintään kahden potilasta samanaikaisesti kuitenkin sillä ehdolla, ettei sairaskodin lääkäreille myönnettävien erikoismaksuluokan käyttöoikeuksien yhteismäärää saa ylittää 10 % laitoksen sairaansijojen kokonaismäärästä (26.2. 158 §).

Myllypuron sairaskoti. Valtuusto hyväksyi arkkien. Maunu Kitusen laatimat 15.12.1968 päivätyt Myllypuron sairaskodin henkilökunnan asuinrakennuksen luonnospiirustukset n:o 1—10 (26.2. 159 §).

Kustaankartanon vanhainkotiin päätettiin perustaa 1.1.1970 lukien seitsemän uutta virkaa (25.6. 502 §, kunn.as.kok. n:o 213 A).

1. Kaupunginvaltuusto

Roihuvuoren vanhainkotiin päätettiin 1.1.1970 lukien palkata keittäjä 7. pl:n mukaisella palkalla (25.6. 502 §).

Riistavuoren ja Suursuon vanhainkotiin päätettiin v:n 1970 alusta lukien perustaa useita virkoja (25.6. 502 §, kunn.as.kok. n:o 213 A).

Kontulan vanhustenhuollon keskus. Valtuusto päätti hyväksyä hoitolaitosten suunnittelutoimikunnan laatiman, 3.6. päivätyyn Kontulan vanhustenhuollon keskuksen perustamissuunnitelman siten, että keskus suunnitellaan n. 150-hoitopaikkaisen uudentyyppisen vanhainkodin, 120 yksiötä sisältävän vanhusten asuintalon, 40-paikkaisen päiväkodin sekä palvelukeskuksen käsittäväksi. Lisäksi valtuusto hyväksyi seuraavan toivomusponnen: »Hyväksyessään kaupunginhallituksen ehdotuksen Kontulan vanhustenhuollon keskuksen perustamissuunnitelman hyväksymisestä valtuusto kehottaa kaupunginhallitusta tutkimaan vanhusten eri avohoitomuotojen käyttöönottoa ja lisäämistä kaupungin jo toiminnassa olevissa vanhustenhuoltolaitoksissa» (17.12. 912 §).

Vanhusten asuintalot. Myllypuron vanhusten asuintaloon päätettiin 1.1.1970 lukien perustaa asuintalon hoitajan (18. pl) ja asuintalon apulaishoitajan (10. pl) virat (25.6. 502 §).

Valtuusto päätti hyväksyä arkkit. Matti Hakurin laatimat 17.5. päivätyt Laajasalon vanhusten asuintalon luonnospöyrustukset n:o 1—12 siten, että henkilökuntaa varten rakennetaan huoltolautakunnan esityksen mukaisesti vain kaksi kahden huoneen ja keittiön huoneistoa aiemmin suunnitellun seitsemän huoneiston sijasta ja että täten vapautuva asuntokerrosala käytetään vanhuksille luovutettavien yksien rakentamiseen (1.10. 696 §).

Eräiden kuolinpesien varat. Valtuusto päätti ottaa 22.12.1966 kuolleen Eine Helisen sekä 23.7.1968 kuolleen Thyra Lundströmin kuolinpesien omaisuuden vastaan valtioneuvoston vastaavasti 5.6. ja 14.8. tekemissä pää-

töksissä mainituilla ehdoilla: 1) että saaja vastaa kaikista pesän veloista ja maksuista, 2) että kaupunki käyttää omaisuuden hankemuksessa ilmoitettuun tarkoitukseen ja 3) jos ilmaantuu joku perintöön oikeutettu sukulainen, saaja luovuttaa omaisuuden tälle. Samalla valtuusto päätti, että kuolinpesien varat käytetään kaupungin toimesta rakennettavan Pukinmäen vanhusten asuintalon rakennuskustannusten rahoittamiseen (3.9. 567 §, 17.9. 642 §).

Edelleen kaupunginvaltuusto päätti ottaa 15.12.1966 kuolleen Amanda Arpiaisen kuolinpesän omaisuuden vastaan valtioneuvoston 10.4. päätöksen mukaisesti em. ehdoilla. Kuolinpesään kuuluvaa huoneistoa päätettiin toistaiseksi käyttää huoltolautakunnan toimesta vanhusten tai muiden vähävaraisten henkilöiden asuntotarkoituksiin ja kuolinpesän käteisvarat sen jälkeen, kun kuolinpesän velat on maksettu, huoltolautakunnan määräämällä tavalla vanhusten tai muiden vähävaraisten henkilöiden huoltoon (15.10. 721 §).

Vanhuksiin kohdistuvan tiedotustoiminnan tehostamisesta 30.10.1968 tekemässään aloitteessa huomauttivat vt Benson ym., että sosiaaliturvan erilaiset muodot kehittyvät ja muuttuvat Helsingissä kuten koko maasakin jatkuvasti. Varsinkin vanhusten on usein vaikea tietää, mitä eri sosiaaliturvan muotoja heille kuuluu tai on saatavilla ja kenen puoleen kussakin tapauksessa olisi käännötyvä. Kun Helsingissä lähetetään huoltoviraston toimesta jokaiselle 65 vuotiaalle kansaneläkkeen saajalle asumistukea ja sen anomista koskevat kirjalliset ohjeet, voitaisiin tämä tiedote laajentaa käsittämään myös tiedot esim. työ- ja muista eläkkeistä, sairaus- ym. vakuutuksista, avosairaanhoidosta ja sairaalapalveluksista, kunnallisesta kodinhoitoavusta, huoltoavusta, vanhustenhuoltolaitoksista ja pääsyyntötoiminnasta niihin, vanhuksille tarkoitettusta työtoiminnasta sekä päiväkerho- ym. virkistystoiminnasta. Kaupunginhallituksen tehtäväksi olisi annettava

laatia ja lähettää kaikille 65 v täyttävälle helsinkiläisille tiedote sosiaaliturvan eri muodoista sekä niiden anomistavoista samoin kuin vanhuksille tarkoitetuista muista palvelumuodoista. Tiedotustoiminnastaan huoltolautakunta mainitsi, että väliaikaista asumistukea koskeva seloste oli huoltoviraston toimesta jaettu vanhuksille sekä lähetetty järjestöille ym. Samaten olivat selosteita laatineet Kansaneläkelaitos sekä Työeläkelaitosten Liitto ja Eläketiedotustoimisto. Näitä selosteita oli samoin jaettu huoltotoimistojen välityksellä. Kansaneläkelaitos julkaisee nykyään Kansanvakuutus-nimistä lehteä, joka jaetaan eläkkeensaajille. Myös Postisäästöpankki on laatinut vanhuksille tarkoitettua selosteen. Koska osa vanhuksista ei pysty käyttämään näitä hyväkseen, olisi lautakunnan mielestä informaation tehostaminen keskitettävä vanhusten parissa toimiviin viran- ja toimenhaltijoihin, kuten kodinhoitajiin, kotiavustajiin, kotisairaanhoidajiin ym. Sosiaalihuollon Keskusliitto asetti kertomusvuoden toukokuussa toimikunnan laatimaan ehdotusta entistä tehokkaammasta sosiaalihuollon tiedotustoiminnasta. Huoltovirastossa on myös usean vuoden ajan ollut vireillä kysymys eri huoltomuotoja koskevien tiedotteiden laatimisesta. PAVI-huoltoa ja kodinhoitotoimintaa koskevat tiedotteet ovat jo valmiina. Tärkeätä olisi myös sosiaaliohjaajan viran perustaminen huoltovirastoon, koska tämän erääksi keskeiseksi tehtäväksi tulisi sosiaaliturvajärjestelmän etuja koskevan tiedotustoiminnan keskitetty hoitaminen. Kaupunginhallitus mainitsi, että aloitteessa tarkoitettuun ja muuhunkin tiedotustoimintaan on kaupunginhallituksen, kaupunginkanslian ja ao. virastojen taholla kiinnitetty viime vuosina huomiota sekä ryhdytty eräisiin toimenpiteisiin puutteellisuuksien poistamiseksi. Suoritetut tutkimukset ovat kuitenkin osoittaneet, että laajoille piireille jaettujen mainosten, tiedotteiden ym. hyöty on usein suhteellisen vähäistä kustannuksiin verrattuna. Huoltotoimen piirissä

aloitettua tiedotustoimintaa on kuitenkin pidettävä tarkoitustaan vastaavana ja sitä pyritään jatkuvasti kehittämään. Kaupunginvaltuusto katsoi lausunnot riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta (12.11. 823 §).

Lastensuojelutoimi

Viranhaltijat. Valtuusto päätti valita lastensuojelun toimitusjohtajan virkaan sosiaalijohtaja valtior. tri Reino Rissasen tavannomukaisilla ehdoilla (3.12. 870 §).

Lastensuojelun toim.joht. Arvi Heiskaselle myönnettiin hänen anomansa ero virastaan 25.8.1969 lukien (4.6. 409 §).

Hyvösen lastenkoti. Valtuusto päätti lakkauttaa seuraavat kaupungin hallussa olevat lahjoitusrahastot sekä käyttää niiden varat uuden Hyvösen lastenkodin perustamiskustannusten osarahoitukseen: Gustav Walfrid Hyvösen rahasto, Barnhusinrättningsfonden, Emilia Olivia Gustavsons och Athalida Vilhelmina Ingmans donationsfond, Keijsarinan Alexandras fond för understödjande af ett barnhärbarge, Hedvig Arnells fond, Mathilda Ekholms donationsfond, K. V. Bergmans fond, Oskar Öhrnbergs barnhusfond, Tullvaktmästareänkan Maria Lovisa Gumbergs testamentsfond, Gunnar Hjeltin rahasto sekä Mimmi ja Emil Parkkisen rahasto. Lakkautettujen rahastojen yhteinen pääoma-arvo on n. 1.785 mmk. Päätös alistettiin Uudenmaan lääninhallituksen vahvistettavaksi (29.10. 763 §, v:n 1967 kert. s. 302).

Perheryhmäkodin ja nuorisokodin perustaminen. Lastensuojelulautakunnan v:ien 1968—1977 taloussuunnitelmassa edellytettiin vuosittain hankittavaksi n. 40 uutta hoitopaikkaa turvattomia ja suojelukasvatustoimenpiteiden tarpeessa olevia lapsia ja nuoria varten. Perustana tälle suunnitelmalle oli lastenkotien sijoituskomitean v. 1964 laatima ehdotus, jonka mukaan v. 1963—1972 olisi rakennettava turvattomia lapsia varten 187

1. Kaupunginvaltuusto

hoitopaikkaa ja suojelukasvatusta tarvitsevia varten 122 uutta hoitopaikkaa, minkä lisäksi eri syiden takia menetettäviä hoitopaikkoja korvaamaan olisi hankittava 175 hoitopaikkaa. Komitean ehdotuksen jälkeen oli jouduttu lakkauttamaan eri laitoksissa yht. 79 hoitopaikkaa, uusia hoitopaikkoja oli saatu kaikkiaan 93 ja suunnitteilla tai rakenteilla oli vielä yht. 102 hoitopaikkaa. Viime aikoina oli myös tuottanut vaikeuksia nuorten erityisesti tyttöjen sijoittaminen laitoshoitoon. Lautakunnan ilmoituksen mukaan oli Malmilla toiminut muutaman vuoden ajan Perhekoti, josta ei kuitenkaan vielä ole saatu riittävästi kokemusta. Sosiaalihallitus oli viime aikoina tähdentänyt sitä, että ainakin osan henkilökunnasta olisi asuttava huoltolaitoksen yhteydessä. Tämä tavoite voitaisiin parhaiten toteuttaa perheryhmäkodeissa. Lautakunnan ehdotuksen mukaisesti valtuusto päätti oikeuttaa sen perustamaan tontille Kontulankaari 14 asuntotuotantokomitean toimesta lautakunnan käyttöön rakennettaviin huonetiloihin niiden valmistuttua 6—7 hoitopaikkaa käsittävän perheryhmäkodin ja Maunulan uuden asemakaavaluonnoksen mukaisen korttelin n:o 28219 tontille n:o 4 rakennettavasta talosta samoin lautakunnan käyttöön tuleviin huonetiloihin 14 hoitopaikkaa käsittävän nuorisokodin (7.5. 333 §).

Pelastakaa Lapset -yhdistys oli tarjonnut kaupungin varattavaksi kaksi hoitopaikkaa Pernajan kuntaan perustettavasta yhdistyksen perheryhmäkodista. Yhdistys oli v:sta 1957 lukien ylläpitänyt Tapola-nimistä perheryhmäkotia vuokrakiinteistössä Orimattilassa. Vuokrasopimus oli päättynyt v:n 1968 lopussa, mutta sitä oli anottu pidennettäväksi 30.6.1969 saakka. Kodin 10 hoitopaikasta oli kaksi ollut kaupungin lastensuojelulautakunnan käytössä. Yhdistys oli tarjonnut Pernajaan perustettavan perheryhmäkodin hoitopaikkojen käyttöoikeuksia kunnille 7 500 mk:sta hoitopaikkaa kohti. Valtuusto päätti, että Pelastakaa Lapset -yhdistykselle

suoritetaan 15 000 mk Pernajan kuntaan perustettavan Tapola-nimisen perheryhmäkodin kahden hoitopaikan varaamismaksuna sillä ehdolla, että hoitopaikat varataan lastensuojelulautakunnan käyttöön 10 v:n ajaksi laitoksen aloittamispäivästä lukien. Kaupunginhallitus oikeutettiin sopimaan asiaan liittyvistä muista ehdoista (29.1. 74 §).

Killinmäen keskuslaitos. Valtuusto päätti kaupunginhallituksen ehdotuksen mukaisesti hyväksyä arkit. Raimo Savolaisen laatimat 25.11.1968 sekä 30.1. ja 27.3.1969 päivätyt Killinmäen keskuslaitoksen I rakennusvaiheen luonnospiirustukset n:o 1—33 (TRO 723A) niihin 30.1., 27.3. ja 30.3. tehtyine muutoksineen (3.9. 589 §, khn mtö n:o 7).

Lastentarhat

Lastentarhain lautakuntaan ja sen toimistoon päätettiin 1.1.1970 lukien perustaa viisi uutta virkaa, samoin *lastentarhoihin laitoksineen* perustettiin seitsemän virkaa 1.1.1970 lukien, mikä merkitsi sellaisten tilapäisten virkojen vakinaistamista, jotka oli perustettu vähintään kolme vuotta sitten ja havaittiin edelleen tarpeellisiksi (25.6. 502 §, kunn. as. kok. n:o 123 A).

Lastenseimissä avoinna olevat kaksi 5. pl:n talousapulaisen virkaa päätettiin lakkauttaa 1.1.1970 lukien (3.9. 585 §).

Valtuusto oikeutti lastentarhain lautakunnan perustamaan seuraavat lastentarhat ja -seimet: 75 lastentarhapaikkaa ja 15 lastenseimipaikkaa käsittävän Kannelkujan (Kannelmäki II) lastentarhan ja -seimen 1.1.1970 lukien. Laitosta varten päätettiin samasta ajankohdasta lukien perustaa tarvittavat vakinaiset virat (3.9. 587 §); Konalasta talosta Hilapellontie 2—4 lautakunnan käyttöön vuokrattaviin huonetiloihin 25 hoitopaikkaa käsittävän lastentarhan kokopäiväosaston sen jälkeen, kun sosiaalihallituksen vahvistus vuokrattavan huoneiston piirustuksille on saatu (1.10. 697 §) ja asuntotuo-

tantokomitean toimesta Maunulaan rakennettaviin huonetiloihin niiden valmistuttua yhden 30 hoitopaikkaa käsittävän lastenseimen vauvaikäisiä lapsia varten sekä kaksi 50 lastentarhapaikkaa ja 15 lastenseimipaikkaa käsittävää päivähoitolaitosta (7.5. 335 §).

Edelleen valtuusto päätti hyväksyä rakennusviraston talorakennusosaston laatimat Tapanilan lastentarha- ja -seimirakennuksen 1.9. päivätyt luonnospiirustukset n:o 1—8 rakennustapaselostuksineen sekä oikeuttaa lastentarhain lautakunnan perustamaan rakennettaviin huonetiloihin välittömästi niiden valmistuttua 100 lastentarhapaikkaa ja 30 lastenseimipaikkaa käsittävän päivähoitolaitoksen siten, että entinen yhden osaston käsittävä Tapanilan lastentarha siirretään uuden lastentarhan osastoksi (3.12. 872 §).

Lisäksi valtuusto päätti hyväksyä Arkkitehtitoimisto Kimmo Söderholmin laatimat, 25.10.1968—10.7.1969 päivätyt Kotikallion lastentarhan ja koululasten päiväkodin luonnospiirustukset n:o 1—8 (TRO 988) (3.9. 588 §).

Kokeilunluonteinen lasten päivähoito. Lastentarhain lautakunnan ilmoituksen mukaan joutuu vuosittain n. 200 oppivelvollisuusikäistä lasta siirtämään tai keskeyttämään ensimmäisen kouluvuoden opinnot fyysisen heikkouden, hitaan kehittymisen, kehityshäiriöiden tai muiden vastaavien syiden takia. Ainakin 50 näistä lapsista tarvitsisi lastentarhatoiminnan muotoista päivähoitoa, koska yhden lukuvuoden oleskelu kotona ei siinä vaiheessa ole lapsen kehitykselle eduksi. Osa näistä ns. esikoulukypsistä lapsista tarvitsee erityisohjausta, kaksi kolmasosaa puheenopetusta ja osa lääkintävoimistelua, minkä lisäksi psykiatrisen tarkkailun järjestäminen olisi tarpeen. Koska lapset ovat täyttäneet 7 vuotta, ei heitä voimassaolevien säännösten mukaan saada ottaa lastentarhoihin ilman sosiaalihallituksen erikoislupaa, sillä heidän opettamisensa katsotaan kuuluvan kansakoulutoiminnan piiriin. Myllypuron kansakoulun yhteydessä onkin ns. 0-luokka,

jolla olevien oppilaiden oppivelvollisuuden alkamista ei kuitenkaan ole muodollisesti lykätty myöhempään ajankohtaan. Sen johdosta, että oppivelvollisuuden alkamisesta lykkäystä saaneille lapsille ei ole järjestetty esikoulutoimintaa, heitä oli kansakoulujen kasvatusneuvolan toivomuksesta ja sosiaalihallituksen erityisluvalla lukuvuonna 1967/68 sijoitettuina lastentarhoihin 21. Vastaava määrä lukuvuonna 1968/69 oli suomenkielisten lastentarhojen osalta 22 ja ruotsinkielisten lastentarhojen osalta 8, minkä lisäksi erityislastentarhoihin oli sijoitettu 5 lasta. Väinölän lastentarhan yhteydessä toimivan koululasten päiväkodin aamupäivävuoro oli lisäksi varattu tällaisille lapsille. Näille 10 lapselle annettiin päivittäin erityisopetusta sekä puheenopetusta kahdesti viikossa. Lautakunta esitti, että ko. lasten erityishoito järjestettäisiin toistaiseksi siten, että koululasten päiväkotien tilapäisesti vapaina olevia osastoja opettajineen käytettäisiin talousarvioon merkittyjen määrärahojen puitteissa esikoulun luonteisen hoidon antamiseen pienelle ryhmälle kerrallaan sen mukaan kuin tarvetta esiintyy. Suomenkielisten kansakoulujen johtokunta totesi, että kansakoululaitos työskentelee yksinomaan oppivelvollisuuden täyttämistarkoituksessa, joten kansakouluilla ei ole laillisia edellytyksiä ryhtyä toimenpiteisiin opetuksen järjestämiseksi sellaisille lapsille, joiden oppivelvollisuuden suorittamisen alkamisajankohtaa on lykätty. Kaupunginhallituksen mielestä edellä selostetun väliaikaisen kokeilun liittäminen pysyvästi lastentarhain lautakunnan alaiseen toimintaan ei ollut pidettävä asianmukaisena, koska lastentarhain valtionavusta v. 1927 annetun lain 1 §:n mukaan lastentarhat on tarkoitettu 3:n ja 7 ikävuoden välillä olevia lapsia varten. Valtuusto oikeutti lastentarhain lautakunnan käytettävissä olevien määrärahojen puitteissa lukuvuonna 1969/70 käyttämään vapaina olevia koululasten päiväkotien aamu- ja ilta-päivävuoroja opettajineen päivä- ja erityishoidon antamiseen niille oppivelvollisuusikäi-

1. Kaupunginvaltuusto

sille lapsille, joiden oppivelvollisuuden alkamisajankohtaa on lykätty ja joille erityishoidon antaminen on suomenkielisten kansakoulujen kasvatuseuvolan mielestä tarpeellista. Samalla valtuusto päätti, että näiltä lapsilta ei peritä lukuvuonna 1969/70 korvausta heille annetuista aterioista. Lisäksi valtuusto hyväksyi seuraavan toivomusponnen: »Hyväksyessään kaupunginhallituksen esityksen valtuusto edellyttää, että kaupunginhallitus ryhtyy toimenpiteisiin, jotta kansakoulun yhteyteen perustetaan v:n 1970/71 lukuvuoden alkaessa koulukypsyysluokkia tarvetta vastaava määrä» (3.9. 586 §).

Tutkimuksen suorittamista lasten päivähoiton tarpeesta esittivät vt Karkinen ym. 9.2. 1966 tekemässään aloitteessa. Siinä sanottiin mm.: kaupungin kasvaminen ja äitien yhä lisääntyvä ansiotyössä käyminen ovat muutaneet lasten päivähoitotilanteen kestävämmäksi. Huonoimmin ovat asiat uusilla esikaupunkialueilla, joissa julkinen päivähoitotoiminta on lähes täydelleen järjestämättä. Tällöin vanhemmat joutuvat turvautumaan monenlaisiin yksityisyrittäjiin lastensa päivähoitoa järjestäessään. Lastentarhain lääkärin suorittaman huoneistotutkimuksen yhteydessä oli käynyt ilmi useita epäkohtia, mm. se että lasten päivähoitoloita oli perustettu täysin asuinkelvottomiin tiloihin, kuten kellareihin, varastoihin, jopa saunan eteisiin. Ulkoilumahdollisuudet ovat yleensä riittämättömät, lapsille ei voitu tarjota heidän ikäkaudelleen sopivaa ruokaa, peseytymis- ja leikkitreffit olivat puutteelliset ja terveydenhoito järjestämättä. Ammattikoulutusta oli tutkituista yrittäjistä ollut vain 60 %:lla. Asian korjaamiseksi ei enää riittänyt odotettavissa oleva lastensuojelulain muutos, eikä kaupungin harjoittaman ja valvoman päivähoitotoiminnan vähäisyyttä voitu perustella sillä, että päivähoitomahdollisuuksien puuttuminen pitää äidit kotona, koska äidit ovat jo eri syistä menneet ansiotyöhön. Ilmeistä on, että naisten ansiotyön yleistyessä tähänastiset arviot lasten päivähoiton tarpeesta

ovat jääneet liian alhaisiksi. Koska em. lastentarhatutkimus oli tehty jo v. 1954 ja näin ollen vanhentunut, ehdottivat aloitteentekijät, että valtuusto kehottaisi kaupunginhallitusta kiireellisesti suorituttamaan tutkimuksen lasten päivähoiton tarpeesta Helsingissä sekä ryhtymään välittömästi kaikkiin toimenpiteisiin, mihin toimitettu tutkimus antaa aiheen. Lastentarhain lautakunta oli 8.9. 1967 esittänyt, että kaupunginhallitus päättäisi kiireellisesti suorituttaa tutkimuksen lasten päivähoiton tarpeesta ja sen erilaisista tyydyttämismahdollisuuksista sekä että tarkoitusta varten palkattaisiin tutkija. Järjestelytoimiston ehdotus lasten päivähoiton tarpeen ja sen erilaisten tyydyttämismahdollisuuksien tutkimisesta valmistui 1.7.1968. Lastensuojelulautakunta oli uudistanut aikaisemmin esittämänsä käsityksen siitä, että olisi kiireellisesti asetettava toimikunta asiaa tutkimaan. Myös lastentarhain lautakunta oli puoltanut toimikunnan asettamista. Tilastoneuvottelukunta oli esittänyt, että kysymyksen kaikinpuolista selvittämistä varten asetettaisiin luottamusmiehistä kokoonpantu komitea, johon lisäksi kutsuttaisiin yksi tieteellisten tutkimuslaitosten edustaja ja että komitean avuksi asetettaisiin tutkimus- ja selvittelytehtäviä varten asiantuntijaelin, jossa olisivat edustettuina em. virastojen ja toimistojen edustajat sekä tieteellisten tutkimuslaitosten piiristä valittu jäsen. Kaupunginhallitus mainitsi, että viime vuosina oli kysymystä tutkittu eri järjestöjen toimesta. Kaupunginhallituksen mielestä olisi kysymyksen perusteellinen tutkiminen tarpeen siten, että suunnitelmia laadittaessa otettaisiin huomioon kaupungin taloudelliset mahdollisuudet. Kaupunginhallitus oli 3.3.1969 asettanut komitean laatimaan luotettavan selvityksen lasten päivähoiton nykyisestä tarpeesta, sen syistä ja tarpeen kehittymisestä lähitulevaisuudessa sekä tekemään kaupunginhallitukselle yksityiskohtaisen ehdotuksen asian järjestämiseksi välttämättömistä toimenpiteistä lähimpien 10 v:n aikana.

Samalla kaupunginhallitus oli asettanut viranhaltijoista kokoonpannun työryhmän huolehtimaan tarpeellisten tutkimusten suorittamisesta. Komitean olisi mahdollisuuksiensa mukaan suoritettava työnsä v:n 1970 loppuun mennessä ja ehdotuksia laatiessaan toimitettava kiinteässä yhteistoiminnassa taloussuunnittelutoimikunnan kanssa. Valtuusto katsoi lausunnot riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta (12.3. 216 §).

Myös vtt Ruohonen, Hakulinen ja Poukka ym. olivat tehneet lasten päivähoitokysymyksen selvittämisestä seuraavat aloitteet: vtt Ruohonen ja Hakulinen esittivät 21.6. 1967 tekemässään aloitteessa, että kaupunginhallituksen toimesta kiireellisesti selvitetäisiin kuinka suuri lastenseimien ja lastentarhojen vajuus Helsingissä on ja miten tämä vajuus aiotaan täyttää. Samalla olisi selvitettävä mitä mahdollisuuksia olisi myös Helsingissä ryhtyä maksamaan äidinpalkkaa, jotta äidit voitaisiin vapauttaa ansiotyöstä sekä millä tavoin liikeyrityksenä toimivien lastenhoitoloiden tarkastus olisi Helsingissä järjestettävä. Vt Poukka ym. totesivat 15.1.1969 tekemässään aloitteessa, että Helsingissä on lähes 25 000 alle kouluikäistä lasta, joiden äidit ovat ansiotyössä. Lapsista on 3 000 eli 12 % saanut paikan kaupungin kokopäivälastentarhassa tai seimessä ja 2 000 puolipäivälastentarhoissa. Muista lapsista n. 6 500 on perhepäivähoidossa ja n. 5 000 sukulaisen, etupäässä isoäidin hoidossa, koti-apulaisen hoidossa on 5 000 sekä yksityisissä seimissä ja tarhoissa n. 1 600. Lastentarhat nykyisessä muodossaan ovat kallis hoitomuoto: yhden lastentarhapaikan rakentaminen maksaa 15 000 mk, vuosittaiset kustannukset alle 3-vuotiasta kohden ovat 5 000 mk ja 3—7-vuotiasta kohden 3 000 mk ja tällöin lapset ovat suurissa 25 lapsen ryhmissä, mikä ei lapsen henkisen kehityksen kannalta ole paras mahdollinen. Eri puolilla maata suoritettut haastattelututkimukset ovat osoittaneet, että suurin osa äideistä haluaisi hoitaa itse lapsensa näiden pieninä ollessa, mutta

siihen ei ole taloudellisia mahdollisuuksia mm. asunnon kalleuden takia. Tämän vuoksi olisi ryhdyttävä asian vaatimiin toimenpiteisiin, mikä merkitsisi muutakin kuin lastentarhojen rakentamista: esim. nuorten parien asunto-ohjelmaa ja mahdollisten halpakorkeisten lainojen myöntämistä avioliittojen alkuvuosiksi. Edellä olevan perusteella kokoomuksen valtuustoryhmä ehdotti, että kaupunginvaltuusto kehottaisi kaupunginhallitusta nopeasti selvittämään lasten päivähoitokysymyksen kokonaisuudessaan ottaen huomioon vanhempien mielipiteen esim. haastattelututkimuksen avulla, ja ryhtyisi sen osoittamien suuntaviivojen mukaisesti kehittämään päivähoiton eri muotoja sekä muihin asian vaatimiin perhepoliittisiin toimenpiteisiin. Kaupunginhallitus viittasi edellä vt Karkisen aloitteen kohdalla olevaan selvitykseen. Kaupunginvaltuusto katsoi lausunnon riittäväksi selvitykseksi aloitteiden johdosta (15.1. 57 §, 12.3. 217, 218 §).

Maksullisten leikkikoulujen järjestämisestä 7.5.1969 tekemässään aloitteessa huomautti vt Loikkanen, että n. 7 000 lapsella on mahdollisuus päästä kaupungin lastentarhaan. Nämä lapset katsotaan sijoituksen tarkoituksenmukaisuutta harkittaessa sosiaalisen huollon asiakkaiksi. Monen lapsen pääsy lastentarhaan jää kuitenkin riippuvaiseksi siitä, minkälaiset kotiolosuhteet on asetettu ensisijaisiksi sijoitusta harkittaessa. Kun useimmat lapset Helsingissä jäävät osattomiksi lastentarhoissa annetusta opetuksesta, vaikka tällaisen opetuksen tarve on ilmeinen ja monet vanhemmat veisivät lapsensa »leikkikouluun» vaikkapa vain muutamaksi tunniksi päivässä, esitti aloitteentekijä, että kaupunginhallitusta kehoitettaisiin suorittamaan selvitys siitä, mitä mahdollisuuksia on lisätä kaupungin toimenpitein alle kouluikäisten lasten maksullisia »leikkikouluja», jotka olisivat päivisin toiminnassa esim. 3—5 tuntia ja joihin kaikilla vanhemmilla olisi mahdollisuus toimittaa lapsensa. Kaupunginhallitus viittasi edellä vtt Karkisen,

1. Kaupunginvaltuusto

Poukan ja Ruohosen aloitteiden yhteydessä annettuihin selostuksiin sekä kaupunginhallituksen 3.3. asettamaan toimikuntaan ja sen tehtäviin. Loikkasen aloite oli lähetetty tälle komitealle, jonka tarkoituksena oli selvittää ja laatia ehdotuksensa niin hyvin lastentarhojen puolipäiväosastojen kuin myös »leikkikoulujen» osalta. Kaupunginvaltuusto päätti katsoa lausunnon riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta (7.5. 357 §, 4.6. 434 §).

Yksityisten päiväkotien valvonnan tehostamista koskevassa 23.2.1966 tehdyssä aloitteessaan mainitsivat vt Vuorela ym. muun muassa, että kodin ulkopuolella annettuun yksityiseen hoitoon joutuneiden lasten määrä oli v. 1964 suoritettun tutkimuksen mukaan suurempi kuin kaupungin lastentarhoihin sijoitettujen lasten määrä. Voimassa olevien lastensuojelu- ja terveydenhoitolakien nojalla voidaan yksityisiä päivähoitopaikkoja tarkastettaessa pääasiassa puuttua vain huoneiston sopivaisuuden arviointiin elinkeinoluvan myöntämiseksi, eikä yksityisissä päiväkodeissa suoriteta sitäkään tarkastusta, joten lapset saattavat joutua hoitoon ja kasvatettavaksi sellaisten sopimattomien henkilöiden luo, jotka puhtaasti ansaitsemistarkoituksessa ottavat hoitolapsia vaikeuksissa olevilta äideiltä. Aloitteentekijät ehdottivat, että valtuusto kehottaisi kaupunginhallitusta kiireellisesti tutkituttamaan, millä keinoin voitaisiin saada aikaan tehokas tarkkailu ja jatkuva valvonta yksityisissä päiväkodeissa ja päiväsijoitusta harjoittavissa yksityiskodeissa. Lastensuojelulautakunta totesi aloitteen johdosta, että lastensuojelulain kokonaisuudistuksen viivästymisen takia on lastensuojelulakia 12.1.1968 muutettu siten, että lain 25 §:n 3 mom:in nojalla sosiaalilautakunta voi nyttemmin päättää, milloin erityiset syyt antavat siihen aiheita, että lasta, joka on muussa yksityiskodissa kuin vanhempiensa tai holhoojansa luona päivähoitossa, on toistaiseksi pidettävä kasvattilapsena päivähoitonsalalta. Lain 27 §:ään tehtiin lisäys siitä, että sosiaalilautakunnalla on valtuus

päättää, milloin päivähoitossa tai kasvatuksessa esiintyvät puutteet, laiminlyönnit tai muut erityiset syyt antavat siihen aiheita, kuinka monta ja minkä ikäisiä lapsia päiväkodissa saadaan samanaikaisesti hoitaa ja kasvattaa. Uudet säännökset tulivat voimaan 1.3.1968. Päiväkotien valvonta liittyy läheisesti lastensuojelulain mukaiseen kasvatuskotien valvontaan, mikä Helsingin kaupungin sosiaaliohjesäännön mukaan kuuluu lastensuojelulautakunnan toimialaan. Asian hoitamiseksi lautakunta oli 14.2.1968 esittänyt kaupunginhallitukselle, että se oikeutetaisiin palkkaamaan lasten päivähoitonsalvalvontaa varten ajaksi 1.3.—31.12.1968 johtava päivähoitonsal tarkastaja, terveystarkastaja ja lastentarhanopettaja. Kaupunginhallitus myönsi 12.8.1968 luvan esitetyn työryhmän palkkaamiseen. Kokeilukautena työryhmä oli saanut tietoonsa 152 päivähoitopaikkaa. Näistä 51 oli päiväkerhoina tai leikkikouluina 3—4 t päivässä toimivia, 38 kokopäivälaitoksia ja 63 päivähoitoperheitä. Työryhmä oli suorittanut 143 tarkastus- ja valvontakäyntiä, joista 81 laitoslouneiteisiin päiväkoteihin ja 62 yksityiskoteihin. Laissa tarkoitettua neuvontaa annettiin 112 tapauksessa, vanhempiin oli otettu yhteyttä 46 tapauksessa, lastensuojeluvirastossa oli päivähoitonsal järjestäjien kanssa neuvoteltu 9 tapauksessa, huomautuksia oli annettu 29 ja lapsi siirretty toiseen hoitopaikkaan 7 tapauksessa. Työryhmän saamien kokemusten perusteella on päivähoitonsalvalvontaa pidettävä erittäin tarpeellisena. Sen sijaan lain sallimiin äärimmäisiin keinoihin ts. lapsen julistamiseen kasvattilapseksi tai toimintakiellon antamiseen päivähoitokodille ei ollut näyttänyt olevan tarvetta ryhtyä. Epäkohdat oli voitu poistaa neuvotellen asiasta lapsen vanhempien ja päivähoitonsal kanssa. Kokemus oli osoittanut, ettei em. puitteissa työskentelevä työryhmä ollut täysin vastannut tarkoitustaan, koska se oli riittämätön tällaista suurta tehtävää hoitamaan. Työryhmän tehtäviä voitaisiin laajentaa liittämällä siihen sellais-

ten perhepäiväkotien hankkiminen, joihin voitaisiin sijoittaa vaikeimmassa sosiaalisessa asemassa olevat lapset. Näitä koteja oli suunniteltu hankittaviksi v:n 1969 talousarvioon tarkoitusta varten varattujen määrärahojen puitteissa lastensuojeluviraston toimesta n. 80. Lautakunta oli 28.12.1968 ilmoittanut kaupunginhallitukselle pitävänsä tässä vaiheessa tarkoituksenmukaisimpana, että em. kokeiluluonteisen työryhmän toiminta lopetettaisiin nykyisessä muodossaan ja että johdettavan perhehoidon tarkastaja, jonka palkkaamiseen lastensuojeluvirastoon oli kertomusvuoden talousarvioon merkitty määräraha, jatkaisi lastensuojeluviraston huoltotarkastajien avustamana valvonta- ja ohjaustoimintaa siten, että viraston aluehoitajat ja terveysisaret samoin kuin kullakin kaupunkialueella toimivien lastentarhojen henkilökunta tarvittaessa ja mahdollisuksiensa mukaan antaisivat lastensuojeluvirastolle virka-apua. Kaupunginhallitus ilmoitti, että lastensuojelulautakunnan 28.12.1968 tekemästä esityksestä oli pyydetty lausunnot terveydenhoitolautakunnalta, lastentarhain lautakunnalta ja järjestelytoimistolta. Sen jälkeen kun lausunnot olisi saatu, kaupunginhallitus tulisi ottamaan asian käsiteltäväkseen. Päivähoitopaikkojen välittämistoiminnan osalta kaupunginhallitus yhtyi lastensuojelulautakunnan lausuntoon. Lisäksi kaupunginhallitus viittasi edellä vt Karkisen aloitteen kohdalla esitettyyn selvitykseen. Kaupunginvaltuusto katsoi eo. lausunnot riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta (12.3. 219 §).

Päiväkotitoimiston perustamista tarkoittavassa aloitteessaan esittivät vt Karkinen ym., että kaupunginvaltuusto kehottaisi kaupunginhallitusta ryhtymään toimenpiteisiin erityisen lasten päivähoitopaikkoja välittävän, valvovan ja ohjaavan päiväkotitoimiston perustamiseksi. Kaupunginhallitus viittasi eo. aloitteesta annettuun selvitykseen. Kaupunginvaltuusto katsoi lausunnon riittäväksi selvitykseksi (12.3. 220 §).

Vuosaaren lastenseimi- ja lastentarhalaitoksen suunnittelua koskevassa 19.4.1967 tehdyssä vt Parviaisen ym. aloitteessa mainittiin mm., että Vuosaari liitettiin Helsinkiin ajankohtana, jolloin kaupungin taloussuunnitelma vuosiksi 1966—1975 oli jo hyväksytty ja Vuosaari jäi tämän suunnitelman ulkopuolelle. Tämän vuoksi oli jouduttu laatimaan erillisiä suunnitelmia ja suorittamaan erinäisiä järjestelyjä tätä uutta kaupunginosaa varten. Koska alueelta puuttuvat sosiaaliset tilat ja laitokset kuten koulut, lasten päivähoitolaitokset, nuorison urheilu- ja askartelutilat ym., tulee alueen 8 000—10 000 asukkaan tilanne muodostumaan kestäväksi, ellei asiantilan korjaamiseksi ryhdytä pikaisesti toimenpiteisiin. Kaupunginhallituksen olisi kiirehdittävä Vuosaaren tekeillä olevien suunnitelmien valmistumista ja otettava huomioon ensisijaisesti sosiaalisten laitojen rakentamisen yhteydessä lastenseimi- ja lastentarhalaitoksen perustaminen. Lastentarhain lautakunta mainitsi, että Vuosaaren lasten päivähoitolaitoksen perustamissuunnitelmaa voitiin ryhtyä toteuttamaan, sillä kaupunginhallitus oli 14.4.1969 päättänyt varata tarvittavan tonttialueen sitä varten. Vuosiksi 1970—1979 laatimassaan taloussuunnitelmassa lautakunta asetti Vuosaaren lastentarhan ja -seimen tärkeysjärjestyksessä ensimmäiselle sijalle ja mikäli suunnittelutyö ja rakentaminen sujuisivat viivytystä, olisi uusi laitos valmis v. 1971. Tontin varaamisen yhteydessä kaupunginhallitus kehotti yleisten töiden lautakuntaa ja lastentarhain lautakuntaa yhteistoiminnassa rakennusviraston, kiinteistöviraston ja kaupunkisuunnitteluviraston kanssa laatimaan yksityiskohtaisen ehdotuksen rakennuksen huonetilaohjelmasta ja aikanaan esittämään huonetilaohjelman kaupunginhallituksen hyväksyttäväksi. Lastentarhain lautakunta oli omasta puolestaan 8.5.1969 hyväksynyt ohjelman. Sen mukaan rakennettaisiin 100 hoitopaikkaa käsittävä lastentarha ja 45 hoitopaikkaa käsittävä lastenseimi siten, että

1. Kaupunginvaltuusto

½—1-vuotiaita varten olisi yksi 15 hoitopaikkaa käsittävä osasto ja 2—3-vuotiaita varten kaksi 15 lapsen osastoa. Tämä merkitsi 60—70 m²:n lisäystä lasten välittömään käyttöön tuleviin huonetiloihin, mutta hoitopaikkaluvun lisääminen ei aiheuttanut lisäystä toimisto-, keittiö- ym. tiloihin. Kiinteistölautakunnan käsiteltävänä oli lisäksi terveydenhoitolautakunnan esitys huonetilojen varaamisesta lääkäreiden yhteisvastaanottoasemaa sekä äitiys- ja lastenneuvolaa varten. Valtuusto katsoi lausunnot riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta (4.6. 431 §).

Roihuvuoren ym. kaupunginosien musiikkiopiston ja kerhotilojen suunnittelusta 23.6.1965 tekemässään aloitteessa mainitsivat vt Hytönen ym., että kaupunginhallitus oli 27.8.1964 varannut Roihuvuoren korttelin n:o 43205 tontin n:o 2 lastentarha- ja seimirakennuksen rakentamista varten ja samalla kehottanut kiinteistölautakuntaa tekemään ehdotuksen siitä, mitä muita tarkoituksia varten samaan rakennukseen voitaisiin varata huonetiloja. Tätä esitystä lisätiloista pidettiin todella aiheellisena, sillä Roihuvuori 10 000 asukkaan lähiönä oli miltei kokonaan vailla mahdollisuuksia vireään ja terveeseen vapaa-ajanviettoon ja yhteiskunta toimintaan. Kun Roihuvuoreen oli lisäksi juuri perustettu musiikkiopisto, joka oli tarkoitettu kaikille itäisissä kaupunginosissa asuville ja johon ensimmäisessä koemerkinnässä ilmoitautui 588 oppilasta, olisi suunniteltuun lastentarha- ja seimirakennukseen varattava kerho- ja koontumistiloja sekä huonetilat musiikkiopiston toimintaa varten. Näiden toiminta ei häiritsisi lastentarhatoimintaa, koska musiikkiopisto toimii pääasiassa iltpäivisin ja iltaisin ja kerhohuoneitakin käytetään vain iltaisin. Kiinteistölautakunta oli 22.8.1966 kaupunginhallituksen em. varauspäätökseen viitaten esittänyt,

että korttelin n:o 43205 tontille n:o 2 suunniteltavasta rakennuksesta päätettäisiin varata lastentarhalaitoksia varten lastentarhain lautakunnan 5.7.1966 esittämän huoneohjel-

man mukaisesti n. 1 000 m² sekä nuorisokerhokeskusta varten musiikkiopistotiloihin samoin n. 1 000 m²,

että rakennus suunniteltaisiin ja rakennettaisiin siten, että tontin rakennusoikeus 3 525 m² kokonaisuudessaan ja sen lisäksi kellarikerros käytettäisiin laitoshuoneistojen ja laitosten henkilökunnan asuntojen rakentamiseen,

että em. huonetilojen lisäksi varattaisiin huonetilat vaihtoehtoisesti joko Alppikatu 1:stä pois siirrettäviä ammattikouluja tai lastensuojelulaitoksia varten siinä järjestyksessä kuin kaupunginhallitus pitäisi tarpeellisenä ja tarkoituksenmukaisena,

että rakennuksen suunnittelu ja rakentaminen annettaisiin yleisten töiden lautakunnan tehtäväksi yhteistoiminnassa muiden ao. lautakuntien tai virastojen kanssa sekä

että rakennuksen nimeksi hyväksyttäisiin Roihuvuoren laitostalo. Lastentarhain lautakunta oli ilmoittanut, että rakennettava lastentarha ja -seimi olisi suunniteltava mahdollisimman suureksi, lisäksi tarvittaisiin tiloja pienten lasten päiväkotia ja tarkkailuasemaa varten. Eri toimintamuotojen rauhan ja eristäytyneisyyden takaamiseksi oli niitä varten suunniteltu eri piha- ja leikkialueet. Lautakunnan mielestä oli arveluttavaa suunnitella samaan rakennukseen sekä musiikkiopisto että pikkulasten päivähoidosta huolehtiva laitos. Lautakunnan mielestä rakennukseen ei olisi sijoitettava lastentarhan em. huonetilojen ja nuorisotoimiston tarvitsemien tilojen lisäksi muita laitoksia kuin mahdollisesti Kallion nuorisokoti. Lastensuojelulautakunta ei myöskään puoltanut sosiaalisia tarpeita palvelevien erityyppisten laitosten keskittämistä samaan rakennukseen. Sen sijaan voitiin lastenhuoltolaitoksia mahdollisesti sijoittaa rakennuksiin, joissa ennestään oli esim. kirjasto- tai nuorisokerhotiloja. Lautakunta puolsi huonetilansa menettävän Kallion nuorisokodin sijoittamista suunniteltavaan laitostaloon. Kaupunginhallitus palautti 16.2.1967 asian kiinteistölautakunnalle

ajankohtaista lausuntoa ja uutta esitystä varten. Koska nuorisokerhotoimintaa varten oli sillä välin osoitettu uusia huonetiloja ja musiikkiopisto jatkaisi saadun ilmoituksen mukaan toimintaansa entisissä huonetiloissaan Roihuvuoressa, Herttoniemessä, Kuloosaassa, Puotilassa, Myllypurossa, Vesala-Kontulassa ja Vuosaassa, ei kiinteistölautakunnan 23.1.1968 tekemässä uudessa esityksessä eikä lastentarhain lautakunnan ja yleisten töiden lautakunnan lausunnoissa enää ehdotettu nuorisokerho- ja musiikkiopistotilojen rakentamista tontille n:o 2. Kaupunginhallitus päätti 30.12.1968 esitetyt seikat huomioon ottaen, että tontille rakennettavaan rakennukseen suunnitellaan lasten päivähoitolaitoksia varten 1 000 m²:n huoneilat sekä tämän lisäksi vanhusten asuintalo tontin koko rakennusoikeus mahdollisuuksien mukaan hyväksi käyttäen. 10.2.1969 kaupunginhallitus päätti, että rakennukseen sijoitettaisiin myös aluelääkäarin 80 m²:n suuruinen vastaanottohuoneisto toistaiseksi. Kaupunginvaltuusto katsoi lausunnot riittäväksi selvitykseksi (26.2. 178 §).

Lasten leikkipaikkojen järjestämisestä Kampin ja Ruoholahden alueelle tekivät vt Salomaa ym. 5.4.1967 aloitteen esittäen, että Kampin ja Ruoholahden alueiden uudelleenjärjestelyn yhteydessä varattaisiin riittävästi tiloja sopivien ja laajuudeltaan sekä laadultaan tarkoituksenmukaisten leikkipaikkojen järjestämiseksi näille alueille, että Ruoholahden kaupunginosan korttelin n:o 80 tonttien n:o 9^a, 9^b ja 11 kunnostaminen lasten leikkipuistoksi aloitettaisiin mahdollisimman pian kaupunginhallituksen yleisten töiden lautakunnalle tekemän esityksen mukaisesti sekä että Työmiehenkadun jatkeena olevaa, liikennesiltaan päättyvää, rautatien vieressä sijaitsevaa leikkialuetta kunnostettaisiin niin, että mm. rautatiejyrkänteen aita tihennettäisiin ja hiekkalaatikoiden ympärille tehtäisiin suoja-aidat. Lastentarhain lautakunta puolsi eräin huomautuksin aloitetta. Kaupunkisuunnittelulautakunnan ilmoituksen

mukaan oli leikkikenttien suunnitteleminen Kampin ja Ruoholahden alueelle riippuvainen linja-autoaseman tulevasta sijoituksesta, liikenteen järjestelyistä ja metron aluetarpeista. Malminkadun, Albertinkadun, Boulevardin ja Köydenpunojankadun rajoittama alue pyritään pääosiltaan säilyttämään asuntoalueena. Korttelin n:o 80 aloitteessa mainitut tontit sijaitsevat tämän alueen laidalla ja teollisuuskorttelin tuntumassa, joten niiden sijainti ei ole lasten leikkipuistoksi paras mahdollinen. Tontit on suunniteltu varattaviksi asuinkerrostaloja varten ja edellyttäisi niiden kunnostaminen tilapäiseksi leikkipuistoksi n. 30 asuntoa käsittävien vanhojen puutalojen purkamista. Jos purkaminen katsottaisiin ajankohtaiseksi, voitaisiin lautakunnan mielestä puoltaa ehdotetun tilapäisen järjestelyn suorittamista. Osa korttelista n:o 78 oli suunniteltu puistoalueeksi leikkipaikkoinen. Kiinteistölautakunta mainitsi leikkikenttäkomitean/1962 ehdotuksista antamassaan lausunnossa mm., ettei se pitänyt perusteltuna rakennuskelpoisten tonttien poistamista asemakaavasta sillä perusteella, että ne muutettaisiin lasten leikkipaikoiksi. Niiden ottaminen väliaikaisesti tähän tarkoitukseen olisi kuitenkin asiallista. Lautakunta huomautti, että kaupunki tiheään rakennetuissa kaupunginosissa omisti vain harvoja tontteja, joten pysyvän parannuksen aikaansaamiseksi olisi lähinnä valvottava yksityistonttien uudelleen rakentamista näissä kaupunginosissa, niin että pikkulasten leikkipaikat järjestettäisiin talojen pihamaille. Kaupunginhallitus viittasi valtuuston 26.6.1968 lasten leikkialueiden järjestelyä koskevan kaupunginhallituksen mietinnön n:o 7 johdosta tekemään päätökseen (ks. s. 44). Tämän jälkeen kaupunginhallitus oli 3.2.1969 kehottanut yleisten töiden lautakuntaa yhteistoiminnassa kaupunkisuunnitteluviraston, kiinteistöviraston, lastentarhain toimiston sekä urheilu- ja ulkoiluviraston kanssa ryhtymään kulloinkin käytettävissä olevien määrärahojen puitteissa toimenpiteisiin mm.

1. Kaupunginvaltuusto

Köydenpunojankadun varrella korttelissa n:o 80 olevien tonttien n:o 9^a, 9^b ja 11 kunnostamiseksi tilapäisiksi leikkialueiksi sen jälkeen, kun niillä olevat vanhat rakennukset olisi purettu sekä lisäksi ryhtymään toimenpiteisiin mm. Johanneksenpuiston Merimiehenkadun puoleisella sivustalla olevien lasten leikkialueiden suurentamiseksi. Valtuusto katsoi eo. lausunnot riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta (12.3. 221 §).

Myös vt Kivilinna ym. olivat 16.6.1965 tehneet em. asiaa koskevan aloitteen ehdottaen, että Ruoholahden-, Köydenpunojan- ja Eerikinkadun välissä oleva kortteli n:o 173 kunnostettaisiin puistoksi ja leikkialueeksi sekä että uudessa asemakaavassa tämä aikaisemmin teollisuusalueeksi merkitty alue vah-

vistettaisiin puistoksi ja leikkialueeksi. Kaupunkisuunnittelulautakunta totesi, että valtuusto oli 8.3.1967 päättänyt suorittaa aluevaihdon Valio Meijerien Keskusosuusliikkeen kanssa siten, että kaupunki luovuttaisi Valiolle korttelin n:o 173 kolme tonttia sekä yleisiin alueisiin kuuluvan määräälan ja Valio puolestaan luovuttaisi kaupungille Kampin korttelin n:o 80 tontit n:o 9^a ja 9^b ja 11, jotka oli tarkoitus kunnostaa tilapäiseksi leikkialueeksi. Korttelit n:o 80 ja 173 ovat naapurikortteleita. Kaupunginhallitus oli 12.5. päättänyt korttelin n:o 80 em. tonttien kunnostamisesta leikkipuistoksi. Asiaa oli myös käsitelty eo. aloitteen yhteydessä. Valtuusto katsoi lausunnot riittäväksi selvitykseksi (25.6. 532 §).

5. Opetus- ja sivistystointa koskevat asiat

Kansakoulutoimi

Suomenkieliset kansakoulut. Valtuusto päätti perustaa suomenkielisiin kansakouluihin 1.8. lukien neljä uutta tarkkailuluokan opettajan virkaa, kuusi uutta varsinaisen kansakoulun englannin kielen opettajan ja kuusi ruotsin kielen opettajan virkaa siten, että virat saataisiin jättää vakinaisesti täyttämättä 31.7.72 saakka (4.6. 406 §). Lukuvuodesta 1970/71 lukien oli yhdessä opetettavaan ryhmään sallittu ottaa vain 34 oppilasta, mistä syystä päätettiin perustaa 1.8. 1970 lukien 50 uutta varsinaisen kansakoulun kansakoulunopettajan, kahdeksan kansalaiskoulun englannin kielen ja kahdeksan ruotsin kielen opettajan virkaa (15.10. 734 §). Jakomäen kansakoulua varten perustettiin 11. pl:n vahtimestari-talonmiehen virka 1.4. 1969 lukien (26.3. 243 §) ja 1.1.1970 lukien kaksi 11. pl:n vahtimestarin virkaa Puotinharjun kansalaiskoulua ja Yliskylän kansakoulua varten (18.6. 454 §) sekä Santahami-

nan kansakoulua varten 8. pl:n talonmiesvahtimestari-siivoojan virka (1.10. 692 §); yksi avoimena oleva alakansakoulun opettajan virka muutettiin 1.8. lukien yläkansakoulun opettajan viraksi (18.6. 453 §). Kallion kansakoulun 11. pl:aan kuuluva talonmies-lämmitäjän virka päätettiin lakkauttaa 1.1.1970 lukien (10.12. 897 §).

Laulunopettajan virkojen uudelleen järjestelyn vuoksi valtuusto päätti muuttaa 1.8.1969 lukien suomenkielisten kansakoulujen varsinaisen kansakoulun avoimena olevat neljä poikien ja viisi tyttöjen laulunopettajan virkaa samaan palkkaluokkaan kuuluviksi varsinaisen kansakoulun laulunopettajan viroiksi. Oppilasmäärien vähenemisen vuoksi päätettiin jättää vakinaisesti täyttämättä 31.7.1971 saakka varsinaisen kansakoulun 45 kansakoulunopettajan, kuusi poikien käsityönopettajan, kaksi tyttöjen käsityönopettajan ja kahdeksan laulunopettajan virkaa, sekä eräitä kansalaiskoulun ja apukoulun opettajan virkoja. Samasta syystä